

УДК 330.322.54

ЧЕРНИШОВ Олександр Юрійович,
к.е.н., старший викладач кафедри менеджменту
виробничої та невиробничої сфери,
Донецький державний університет управління,
м. Маріуполь, Україна
s.chernishov@i.ua

ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙ ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ ПОБУДОВИ ІННОВАЦІЙНИХ КЛАСТЕРІВ

Розглядаються методичні підходи до кількісного виміру й оцінки інвестиційної доцільності впровадження нових технологій. У статті викладено матеріал аналізу інвестицій з точки зору підприємства, яке прагне одержати прибуток. До аналізу увійшли на рівних правах усі важливі умови, такі, як ризик, пов'язаний із здійсненням проекту, майбутня структура активів та пасивів, яка частково буде залежати від прийнятого інвестиційного проекту.

Ключові слова: внутрішня норма окупності, чиста поточна вартість, інвестиційний проект, економічна ефективність, грошові потоки, ставка дисконтування.

Постановка проблеми. Ринкова орієнтація економіки України призвела до істотних структурних змін, які обумовили передусім зміни співвідношення між секторами промисловості і послуг у складі валового внутрішнього продукту. Така динаміка структурних процесів супроводжується не менш динамічними змінами в інвестиційному потенціалі країни, в структурі джерел інвестицій та об'єктів інвестування. В аспекті викладеного особливої актуальності з погляду досягнення очікуваної ефективності інвестиційних процесів набуває наявність науково-методичного забезпечення обґрунтування доцільності інвестицій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Широке коло питань і методів їх вирішення, пов'язаних з оцінкою ефективності інвестиційних проектів суб'єктів господарювання, висвітлюється у працях вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів: Г. Бірманна, І. Бланка, В. Бочарова, А. Бистрякова, П. Віленського, А. Ідрисова, А. Марголіна, Ю. Несветаєва, В. Пономаренка, В. Царьова, В. Шеремета, Є. Шилова ін.

Узагальнюючи праці провідних вчених, можна зробити висновок, що, незважаючи на проведення глибоких і обґрунтованих досліджень з інвестиційної тематики, яка є надзвичайно важливою для України, вивчення кола проблем щодо оцінки ефективності не можна вважати завершеним через багаторазову зміну умов інвестування. Цей факт підтверджує необхідність здійснення подальших досліджень підходів, методів управління процесом інвестування підприємств.

Мета та завдання дослідження полягають у тому, щоб з максимальною точністю провести аналіз інвестицій з точки зору підприємства. Слід зазначити, що при цьому необхідно включити на рівних правах всі важливі умови, такі, як ризик, пов'язаний із здійсненням проекту, і майбутню структуру активів і пасивів, яка частково буде залежати від прийнятого в даний момент інвестиційного рішення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Багаторічна практика економічних розрахунків в країнах з розвиненими ринковими відносинами показує, що для великих довготривалих інвестиційних рішень найкращою існуючою основою для аналізу ефективності інвестиційних проектів є метод дисконтування грошових потоків або метод поточної вартості. Але це всього лише інструмент, який може бути використаний неправильно. Він не замінює ефективного стратегічного планування у виробничій діяльності, але він забезпечує підтримку цих процесів.

Інвестиції протягом одного і того ж або декількох періодів часу оцінюються як доходами, так і витратами. У цьому випадку зручно комбінувати грошові оцінки доходів і витрат за кожен період. Якщо протягом деякого періоду доходи перевищують витрати, то це позитивні грошові потоки; якщо ж витрати перевищують доходи, то це відтоки

грошових коштів, а вся серія грошових потоків, пов'язаних з інвестиційним проектом, називається потоком грошових коштів.

Регіони України мають точкові передумови для створення кластерів. Доцільним є розробка та обґрунтоване формування територіально-виробничих комплексів у регіонах на засадах побудови кластерів [3, с. 126]. Формування і розвиток територіальних, галузевих і міжгалузевих кластерів стає одним з основних методів активізації інноваційних процесів у ринкових умовах [6, с. 217]. Регіони, на території яких функціонують кластери, стають лідерами економіки відповідної країни [4], визначаючи її конкурентоспроможність. Ті регіони, де немає кластерів, утрачають свої конкурентні позиції. В економіці України актуалізується пошук нових форм ефективного виробництва. Накопичено достатній обсяг теоретичного і практичного аналітичного матеріалу, пропозицій, моделей розвитку, інвестиційних проектів, впровадження яких сприятиме прискоренню ефективному розвитку господарства.

Зарубіжна практика показує, що при оцінці інвестиційних проектів необхідно аналізувати пов'язані з ними грошові потоки. Величина прибутку, розрахована на основі використовуваного законодавства, непридатна для оцінки інвестицій. Перевага використання грошових потоків в тому, що отримання грошей – об'єкт-активне, чітко певна подія. Тому ситуація після отримання грошей кардинальним чином відрізняється від ситуації до їх отримання. Для інвестиційного аналізу, на відміну від бухгалтерського обліку, слід вибрати в якості вирішальної події саме отримання або витрачання грошей [2, с. 58].

Визначити величину грошового потоку можна з рівняння:

$$ГП = B_p - (B - A) - P - П_{спл} \quad (1)$$

де $ГП$ – грошовий потік (грошові надходження);

B_p – виручка від реалізації продукції, робіт і послуг;

B – сукупні витрати;

A – амортизація;

P – виплати відсотків;

$П_{спл}$ – сплачені податки.

Тепер перша проблема, що встає при оцінці ефективності інвестицій, – за допомогою якого критерію ранжувати різні варіанти інвестиційних грошових потоків? І починати її рішення слід, очевидно, з відповіді на питання: скільки таких критеріїв – один або кілька? На сьогоднішній день, очевидно, що жоден з критеріїв сам по собі не є достатнім для прийняття проекту. Інакше кажучи, їх повинно бути декілька. Більш того, в ряді джерел [4, 5] зазначається, що при наявності протиріччя між внутрішньою нормою окупності (IRR) і чистої поточної вартістю (NPV) перевагу слід віддати останньої.

Саме NPV є мірою ефекту інвестицій, яка найкращим чином відображає потенційну прибутковість запропонованого інвестиційного проекту. Вона повніше відповідає довгостроковим інтересам акціонерів, ніж просто максимізація доходу, так як бухгалтерські способи виявлення прибутку не враховують альтернативних способів використання фондів, які виявляються «мертвими» в капіталовкладеннях.

Розглянемо два види чистої поточної вартості. Виходячи з припущення, що ніякої невизначеності, пов'язаної з діями конкурентів, ринкової кон'юнктурою, можливістю вдосконалення технології, майбутнім обсягом продажів немає, NPV_1 інвестиційного проекту в цілому (без урахування грошових потоків від фінансової діяльності та оподаткування) дорівнює:

$$NPV_1 = \sum_t \frac{(P_t - B_t)}{(1 + r)^t} - I_0, \quad (2)$$

де P_t – результат, одержуваний від проекту в часовому інтервалі t ;

B_t – поточні витрати (без амортизації);

I_0 – одноразові інвестиційні витрати;

r – норма дисконту, що дорівнює середньозваженій вартості капіталу проекту.

В реальній дійсності в Україні частіше зустрічається ситуація, коли інвестиції здійснюються не одночасно, а по частинах – протягом декількох місяців або навіть років. У цьому випадку формула (2) приймає дещо інший вигляд:

$$NPV_1 = \sum_t \frac{(P_t - B_t)}{(1+r)^t} - \sum_t \frac{I_t}{(1+r)^t}, \quad (3)$$

де I_t – інвестиційні витрати в період t .

Другий вид NPV_2 – суб'єкта інвестицій (реципієнта) розглядається з урахуванням отримання кредитних коштів для фінансування проекту і їх повернення:

$$NPV_2 = \sum_t \frac{(P_t - B_t) - D_t - P_t}{(1+r)^t} - \sum_t \frac{(I_t - K_t)}{(1+r)^t}, \quad (4)$$

де P_t – виплати відсотків за кредит;

r – вартість власного капіталу реципієнта;

K_t – сума кредиту;

D_t – повернення кредиту.

Важливо чітко розмежовувати інвестиційні та фінансові потоки. Це один з ключових моментів інвестиційного аналізу. Зазвичай при аналізі інвестиційних проектів використовуються тільки інвестиційні потоки [9, с. 292]. Однак іноді корисно проаналізувати пов'язані з проектом грошові потоки. В цьому випадку необхідно враховувати і всі фінансові потоки, пов'язані із заборгованістю. Серед цих потоків – грошові надходження за рахунок залучення кредитів, витрати на погашення кредитів і на виплату відсотків. В силу того, що податок на прибуток має важливе значення, всі грошові потоки повинні бути представлені після сплати податків.

Розмір податку на прибуток можна розрахувати, помноживши ставку податку на оподатковуваний прибуток за відповідний період (за вирахуванням витрат на сплату відсотків). Оподатковуваний прибуток не дорівнює грошовим потоків за період. Незалежно від того, який саме метод буде використаний для прийняття інвестиційного рішення, необхідно розрахувати оподатковуваний прибуток, щоб обчислити розмір податку. Один з видів витрат, які можна вичитати з оподаткованого прибутку при розрахунку величини податку, є амортизація. Можна визначити процес визначення величини податку на прибуток наступним чином:

$$\Pi_n = n * \Pi P_o \text{ або } \Pi_n = n * (B_p - B - A_o), \quad (5)$$

де n – ставка податку на прибуток;

B_p – виручка від реалізації продукції, отримана в результаті здійснення інвестиційного проекту;

B – витрати, крім амортизації;

A_o – амортизація, нарахована в цілях оподаткування;

ΠP_o – оподатковуваний прибуток.

Неважно помітити, що чим більше амортизація, тим менший податок на прибуток і тим вище грошові надходження після податків. Таким чином, грошові надходження після оподаткування можна отримати з виразу:

$$\Gamma H_{no} = (1 - n)(B_p - B) + A_o;$$

або після перетворення (6):

$$\Gamma H_{no} = (1 - n)(B_p - B) + nA_o; \quad (6)$$

Рівняння (6) підкреслює той факт, що грошові надходження за період збільшуються на величину дозволених амортизаційних відрахувань, помножену на ставку податку. Таким чином, можна розрахувати поточну вартість податкової економії, помноживши амортизацію на очікувану ставку податку за кожен період, і дисконтувати цю величину. Для зручності можна припустити, що перший раз амортизація нараховується рівно через

рік після одноразових капіталовкладень, пов'язаних з інвестиційним проектом, і що саме тоді виникає і податкова економія.

Для того, щоб зосередити увагу саме на грошових наслідках реалізації інвестиційного проекту, необхідно провести розрахунок грошового потоку за період n після сплати податків.

$$\Pi_t = (1 - n)(B_{pt} - B_t) + nA_{nt} \pm OK_t - \Phi B_t, \quad (7)$$

де $\pm OK_t$ – приріст (–), скорочення (+) чистого оборотного капіталу;

ΦB_t – фінансові витрати (відсотки по кредиту).

Виходячи з відомих методик [1, с. 61] загальний вираз для визначення чистої поточної вартості має вигляд:

$$NPV = \sum_t \frac{\Pi_t}{(1+r)^t} - \sum_t \frac{I_t}{(1+r)^t}, \quad (8)$$

Таким чином, після відповідних перетворень виразу (3) і (4) можна записати так:

$$NPV_2 = \sum_t \frac{(1-n)(B_{pt} - B_t) + nA_{nt} \pm OK_t}{(1+r)^t} - \sum_t \frac{I_t}{(1+r)^t}, \quad (9)$$

$$NPV_2 = \sum_t \frac{(1-n)(B_{pt} - B_t) + nA_{nt} \pm OK_t - \Phi B_t}{(1+r)^t} - \sum_t \frac{(I_t - K_t)}{(1+r)^t}, \quad (10)$$

де ΦB_t – фінансові витрати, пов'язані з поверненням кредитних коштів з урахуванням відсотків.

Який же критерій вибору проекту за методом чистої поточної вартості? Якщо розрахована чиста поточна вартість позитивна, то прибутковість інвестицій вище норми дисконту (мінімального коефіцієнта окупності). Якщо NPV дорівнює нулю, прибутковість дорівнює мінімальному коефіцієнту окупності. Проект з позитивною NPV можна, таким чином, вважати прийнятним, якщо передбачається достатній межа похибки (в зоні позитивних значень NPV) для обліку визначеності. Якщо NPV негативна, то прибутковість нижче мінімального коефіцієнту окупності (зазвичай можливої вартості капіталу для цього виду проекту), і від проекту потрібно відмовитися [8, с. 13].

Таким чином, метод чистої поточної вартості має явно виражені переваги в порівнянні з методами, заснованими на визначенні терміну окупності або рентабельності, оскільки він враховує весь термін життя проекту і розподіл у часі грошових потоків, а також дає можливість оцінки ринкової вартості проектів і їх ранжирування.

З огляду на значну частку невизначеності при здійсненні інвестиційних проектів, розрахунок методом NPV може бути приблизними, що не дає стовідсоткову гарантію. У випадках невизначеності і ризику слід розглядати додаткові ускладнюючі умови, однак основною суттю аналізу залишається метод NPV і як доповнення до нього – внутрішня норма окупності (IRR).

Метод внутрішньої норми окупності використовує концепцію дисконтованої вартості. Він зводиться до знаходження такої ставки дисконтування, при якій поточна вартість очікуваних від інвестиційного проекту доходів буде дорівнює поточної вартості необхідних грошових вкладень і чиста поточна вартість дорівнює нулю. Іншими словами, це рівень окупності коштів, спрямованих на цілі інвестування. Математично це означає, що в раніше розглянутій формулі (8) чистої поточної вартості повинна бути знайдена величина r , для якої при відповідних величинах Π_t чиста поточна вартість дорівнює нулю.

$$\sum_t \frac{\Pi_t}{(1+r)^t} - I_0 = 0, \quad (11)$$

де I_0 – початкове (разове) вкладення коштів.

Процедура для розрахунку внутрішньої норми окупності зводиться до апробації декількох ставок дисконтування – до тих пір, поки не буде знайдена величина, при якій NPV дорівнює нулю. Ця норма і є внутрішня норма окупності та вона представляє точну величину прибутковості проекту. Природно, що в першу чергу необхідно інвестувати проекти з більш високими значеннями IRR. Рішення вираження (11) проводиться за допомогою ітеративного процесу з використанням таблиць дисконтування або відповідної комп'ютерної програми [7, с. 152].

Прийняті в урядовій програмі основні пріоритетні напрями кластерної політики будуть поштовхом до розвитку кластеризації економіки України та її регіонів як фактору активізації інноваційних процесів в економіці та зростання національної конкурентоспроможності.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Внутрішня норма окупності є функцією величини і часу грошових потоків. Цей показник дуже популярний серед експертів, так як їм важливо знати різницю між прогнозованою IRR інвестиційного проекту і необхідної прибутковістю. Ця різниця – запас міцності, що дозволяє зіставити прибутковість і ризики.

Цей показник може служити основою для ранжирування проектів за ступенем вигідності, але це можливо тільки при тотожності основних вихідних параметрів порівнюваних варіантів: яка дорівнює сумі інвестицій; однакової тривалості; однакового рівні ризику і східних схемах формування грошових потоків.

Крім того, щоб прийняти рішення про вкладення капіталу, розраховане значення IRR все одно необхідно порівняти з нормативним значенням коефіцієнта окупності, затвердженого підприємством. Однак при порівнянні з останнім величина коефіцієнта дисконтування при обчисленні чистої поточної вартості визначається в контексті загальної інвестиційної ситуації, в якій діє підприємство, а тому носить більш реалістичний характер. Разом з тим не можна абсолютизувати цей висновок, так як оцінка ризику і невизначеності, пов'язаної з інвестиціями, є важливою частиною процесу прийняття інвестиційних рішень. У реальному житті часто треба враховувати умови при обґрунтуванні проектів, що містяться в бізнес-планах, тривалість часу їх здійснення, рівномірність розподілу витрат і доходів у часі, рівень інфляції. В силу ряду причин можна досить точно визначити можливі рівні прибутковості і тоді використовувати обидва ці показники. При суперечливих результатах розрахунків рішення про оптимальний варіант проекту має прийматися на рівні апарату управління підприємством, не забуваючи про стратегічні і соціальні цілі проекту.

Отже, запропонована система дасть можливість швидко отримати первинну оцінку економічної ефективності інвестицій у проекти, що приведе до підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю підприємства. Крім економічного ефекту, при реалізації інвестиційного проекту може досягатися певний соціальний та екологічний ефект. Тому наступним кроком аналізу ефективності інвестиційного проекту має бути оцінювання саме за цими критеріями. Також необхідний розвиток ринкових програмних продуктів з урахуванням наведених постановок задач і міжнародної практики оцінки грошових потоків і вибору ставок дисконтування залежно від поставленого завдання.

Список використаних джерел:

1. Амоша О.І. Інтеграція науки, освіти і виробництва як стратегічний напрям формування інноваційної економіки / О.І. Амоша, А.І. Землянкін, І.Ю. Підоричева // Прометей: регіон. зб. наук. праць з економіки. – Донецьк: ІЕП НАН України, ДЕГІ, 2012. – № 3. – С. 56-67.
2. Балабанов Г.В., Вишневський В.В. Територіальний соціально-економічний моніторинг в Україні. – К.: Нора-друк, 2001. – 58 с.
3. Бирман Г., Шмидт С. Економічний аналіз інвестиційних проектів: пер. с англ. / Під ред. Л.П. Белих. – М.: Банки й біржі, ЮНИТИ, 2002, 485 с. – 125-127.
4. Бондар К. Оцінка ризиків реалізації інноваційного проекту [Електронний ресурс] / К.Бондар. – Режим доступу: http://www.rusnsuka.com/20_PRNiT_2007/Economics/23668.doc.

5. Впровадження інновацій на промислових підприємствах: матеріали Головного управління статистики у Донецькій області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://donetskstat.gov.ua/>.
6. Кизим М. О. Промислова політика та кластеризація економіки України : монографія / М. О. Кизим. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2011. – 304 с.
7. Підоричева І.Ю. Фінансове забезпечення та організаційно-економічне супроводження інноваційних процесів в економіці України / І.Ю. Підоричева // Економічний вісник Донбасу. – 2014. – № 3 (37). – С. 154-170.
8. Федоренко В.Г. Концепція кластерної політики в Україні / В.Г. Федоренко, А.М. Тугай, А.Ф. Бойко та ін. // Економіка та держава. – 2008. – № 11. – С. 5–15.
9. Цуерман В.А. Проблемы и возможности кластеров как метода активизации инновационного развития экономики: Материалы XIII междунар. науч.-практ. конф. по инновационной деятельности. – Киев–Симферополь–Севастополь, 2008. – С. 290–294.

References:

1. Amosha, O.I., Zemlyankin, A.I., Pidorycheva, I.YU. (2012). Intehratsiya nauky, osvity i vyrobnytstva yak stratehichnyu napryam formuvannya innovatsiynoyi ekonomiky. *Prometey: rehion. zb. nauk. prats' z ekonomiky Donets'k: IEP NAN Ukrayiny, DEHI*, 56-67 [in Ukrainian].
2. Balabanov H.V., Vyshnevs'kyy, V.V. (2001). Terytorial'nyy sotsial'no-ekonomichnyy monitorynh v Ukrayini. *K. : Nora-druk*, 58 [in Ukrainian].
3. Byrman, H., Shmydt, S. (2002). Ekonomichnyy analiz investytsiynikh proektiv: per. s anhl. *M.: Banky y birzhi, YUNYTY*, 485, 125-127 [in Ukrainian].
4. Bondar, K. (2007) Otsinka ryzykiv realizatsii innovatsiynoho proektu [Electronic resource]. – Access mode : http://www.rusnsuka.com/20_PRNiT_2007/Economics/23668.doc [in Ukrainian].
5. Vprovadzhennia innovatsii na promyslovykh pidpriemstvakh: materialy Holovnoho upravlinnia statystyky u Donetskii oblasti [Electronic resource]. – Access mode : <http://donetskstat.gov.ua/> [in Ukrainian].
6. Kyzym, M. O. (2011). Promyslova polityka ta klasteryzatsiya ekonomiky Ukrayiny [Industrial policy and clustering of economy of Ukraine]. *Kharkiv: INGEK*, 176 [in Ukrainian].
7. Pidorycheva, I.Yu. (2014). Finansove zabezpechennia ta orhanizatsiino-ekonomichne suprovodzhennia innovatsiynikh protsesiv v ekonomitsi Ukrainy. *Ekonomichniy visnyk Donbasu*, 3 (37), 154-170 [in Ukrainian].
8. Fedorenko, V.H., Tuhai ,A.M., Boiko, A.F. (2008). Kontseptsiia klasternoi polityky v Ukraini. *Ekonomika ta derzhava*, 11, 5–15 [in Ukrainian].
9. Tsuerman, V.A. (2008) Problems and possibilities of clusters as a method of activation of innovative development of the economy. *Materyaly XIII mezhdunar. nauch.-prakt. konf. po ynnovatsyonnoi deiatelnosti, Kyev–Symferopol–Sevastopol*, 290–294 [in Russian].

CHERNYSHOV Oleksandr Yuriyovych,

PhD, Senior Lecturer of the Department
of Production and Non-production Management,
Donetsk state university of management,
Mariupol, Ukraine
s.chernishov@i.ua

ECONOMIC EVALUATION OF INVESTMENTS AS A COMPOSITION OF THE PROCESS OF INNOVATION CLUSTERS

Abstract.

Introduction. *The market orientation of the Ukrainian economy led to significant structural changes, which primarily determined the changing balance between the industrial sectors and services within the gross domestic product. Such dynamics of structural processes is accompanied by no less dynamic changes in the investment potential of the country, in the structure of investment sources and investment objects. In the aspect of the foregoing, the availability of scientific and methodological support for the justification of investment becomes particularly relevant from the point of view of achieving the expected efficiency of investment processes.*

Purpose. *The purpose and objectives of the study are to maximally accurately analyze investment from the point of view of the enterprise. It should be noted that, at the same time, it is necessary to include on equal terms all important conditions, such as the risk associated with the implementation of the project, and the future structure of assets and liabilities, which will in part depend on the investment decision taken at the moment.*

Methods. *Scientists have differently approached a set of criteria for the cost-effective investments. But still, each of them necessarily allocates such indicators as net present value, internal rate of return, profitability index and the payback period of investments. All these criteria are based on cash flow discounting and they are also the main indicators recognized in world practice, accumulating the benefits*

from the implementation of the investment project. It is their calculation, first and foremost, points to the economic efficiency of the investment project.

Results. The proposed system will allow you to quickly get a primary assessment of the economic efficiency of investments in projects, lead to greater efficiency in managing the company's investment activities.

Originality. In addition to the economic effect, one can achieve a specific and environmental effect in implementation of an investment project. Therefore, there should be an assessment based on these criteria.

Conclusion. It is also necessary to develop market-based software products, taking into account the setting targets made above and international practice of estimating cash flows and selecting discount rates, depending on research objectives. If there are any conflicting results of the calculations, the decision about the best choice for the optimal implementation of the project, must be taken in personnel management, not forgetting about development strategies and projects.

Keywords: Internal Rate of Return (IRR), Net Present Value (NPV), investment project, economic efficiency, cash flows, discount rate.

Одержано редакцією: 01.11.2017
Прийнято до публікації: 13.12.2017

УДК 336.717.061

ЩЕРБАТИХ Денис Володимирович,
к.е.н., доцент кафедри економіки, фінансів, обліку і аудиту, Черкаська філія ПВНЗ «Європейський університет», м. Черкаси, Україна
professorcherkasy@gmail.com

ПОЗИТИВНІ І НЕГАТИВНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ НА БАНКІВСЬКИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ

Виявлено основні засади, що сприяють залученню іноземного капіталу та розширення ресурсної бази банківського сектору України. Подано порівняльну характеристику показників діяльності банків в Україні. Проаналізовані активи банків іноземних банківських груп в Україні. Визначені основні позитивні і негативні фактори впливу іноземного капіталу на банківський сектор України. Розкрито ключові проблеми функціонування банківської системи України. Запропоновано основні пропозиції та шляхи їх реалізації щодо вдосконалення банківської системи України.

Ключові слова: банківська система України, іноземний капітал, активи банків, кредити банків.

Постановка проблеми. Прихід іноземних інвесторів призводить до появи нових ризиків у діяльності банківської системи. Однією з причин входження іноземних інвесторів у вітчизняну економіку є освоєння нових ринків банківських послуг, що породжує високий рівень конкуренції та низький рівень прибутковості. Це змушує банки шукати нові, менш насичені ринки, з більш високим рівнем прибутку. Банківські установи з іноземним капіталом не будуть зацікавлені у розвитку конкурентоспроможності вітчизняних виробників, а сконцентруються переважно на фінансуванні споживчих кредитів, метою яких є купівля закордонної продукції (автомобілів, техніки і т.д.). Таким чином банки будуть фінансувати розвиток зарубіжних, а не вітчизняних виробників. Тому прихід зарубіжних банків пов'язаний із збільшенням ризикованості вітчизняної банківської системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У переліку вітчизняних науковців, які приділили увагу вирішенню питання впливу іноземного капіталу на банківський сектор України є: Л. Хомутенко, В. Стуков, М. Нежурін, А. Мещеряков, В. Коваленко, А. Єпіфанов, Т. Смовженко.

Мета та завдання дослідження – визначити основні позитивні і негативні фактори впливу іноземного капіталу на банківський сектор України.